

تأثیر مکمل آهن بر میزان هموگلوبین شیرخواران ۹ تا ۲۱ ماهه: مقایسه تجویز هفتگی و هفته‌ای دو بار با تجویز روزانه

دکتر علی خانرپور^۱، دکتر محمود بهشتی^۲، دکتر مسعود روضاتی^۳، رضا علی^۴

^۱ دانشیار، گروه کودکان^۲، استاده، گروه کودکان^۳، دستیار، گروه کودکان^۴، ایسانس آموزش بهداشت، مرکز بهداشت شماره ۱، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مجله پزشکی هرمزگان سال هفتم شماره اول بهار ۸۲ صفحات ۱۷ تا ۲۰

چکیده

مقدمه: فقر آهن شایعترین کمبود تغذیه‌ای در کودکان سراسر جهان و یکی از مشکلات عمده بهداشت عمومی است. با آنکه بر اساس برنامه رسمی در ایران، مکمل آهن بین سنین ۶ تا ۲۴ ماهگی استفاده می‌گردد، اما گزارشهای موجود حاکی از مصرف بی‌قاعده مکمل آهن در ۷۵/۵ درصد از نواحی شهری و ۷۳/۳ درصد در نواحی روستایی می‌باشد. یکی از راههای جلوگیری از این پدیده مصرف صحیح مکمل‌های آهن می‌باشد که با توجه به عدم مصرف صحیح آن بویژه در گروه سنی شیرخواران تغییر در نحوه مصرف آن ضروری احساس می‌شود.

روش کار: این مطالعه از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی است و در آن سه گروه و در هر گروه ۵۰ کودک ۹ تا ۲۱ ماهه با میزان هموگلوبین کمتر از ۱۰/۵ گرم در دسی لیتر بصورت تصادفی انتخاب شدند و به مدت ۳ ماه تجویز مکمل آهن به سه روش روزانه، هفتگی، هفته‌ای ۲ بار اجرا شد و در پایان این دوره Hb خون مجدداً اندازه‌گیری شد و سپس نتایج حاصله در این سه گروه با استفاده از آزمون ANOVA و کای اسکوئر مورد مقایسه قرار گرفت.

نتایج: بر اساس نتایج حاصله، در روشهای روزانه، هفتگی و دوبار در هفته هموگلوبین به ترتیب ۰/۴۳۹، ۰/۲۲۵، ۰/۱۶۳ گرم در دسی لیتر بوده که بر اساس آزمون ANOVA تفاوت معنی‌داری در میانگین تغییرات هموگلوبین قبل و بعد از مداخله بین این سه گروه مشاهده نشد. فراوانی نسبی کم‌خونی در این سه گروه پس از پایان دوره مطالعه تفاوت معنی‌داری را نشان نداد.

عوارض ناشی از مصرف مکمل آهن در سه گروه مورد مطالعه بترتیب ۱۱/۱٪، ۱۰/۵٪ و ۵/۵ درصد برای مصرف روزانه، هفتگی و دو هفته یکبار بود که آزمون کای اسکوئر نشان می‌دهد اختلافی مابین این سه گروه وجود ندارد.

بحث: با توجه به نتایج مذکور مصرف مکمل آهن در شیرخواران به صورت هفتگی یا هفته‌ای دو بار تأثیری مشابه با روش تجویز روزانه از نظر میانگین تغییرات Hb، بروز کم‌خونی و عوارض خواهد داشت. بنابراین امکان جایگزین نمودن این دو روش به جای مصرف روزانه وجود خواهد داشت.

کلید واژه‌ها: تجویز خوراکی - آهن - کودک - اصفهان

نویسنده مسئول:

دکتر علی خانرپور

اصفهان - خیابان مرداویج -

فارابی جنوبی - خیابان اول -

پلاک ۱۷

تلفن: ۹۸۳۱۱ ۶۶۸۵۶۰۵+

مقدمه: کمبود ریزمغذی‌ها بویژه در سنین قبل از مدرسه محور توجه اکثر کشورها به خصوص کشورهای در حال توسعه می‌باشد یکی از این ریزمغذی‌ها عنصر آهن است که کمبود آن منجر به آنمی فقر آهن و عوارض ناشی از آن می‌شود. یکی از راههای جلوگیری از این پدیده مصرف مکمل‌های آهن می‌باشد که با توجه آمار موجود مبنی بر عدم مصرف صحیح آن (۱) ارائه روشی نوین جهت استفاده مناسب از مکمل‌های آهن ضروری به نظر می‌رسد. طبق مطالعاتی که در سالهای گذشته در کشورهای مختلف بر روی نحوه مصرف مکمل‌های آهن در درمان آنمی فقر آهن در شیرخواران انجام شده

راهنمای جلوگیری از این پدیده مصرف مکمل‌های آهن می‌باشد که با توجه آمار موجود مبنی بر عدم مصرف صحیح آن (۱) ارائه روشی نوین جهت استفاده مناسب از مکمل‌های آهن ضروری به نظر می‌رسد. طبق مطالعاتی که در سالهای گذشته در کشورهای مختلف بر روی نحوه مصرف مکمل‌های آهن در درمان آنمی فقر آهن در شیرخواران انجام شده